

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 „

A kisipar érdekében

szólt igen bölcsen az orosházi iparos kongresszuson Kállay Miklós kereskedelemügyi államtitkár. Minden időszerű kérdését sorbavette a kézművesnek s kisiparosnak és megadta a felvilágosításokat a kereskedelmi kormány tervei felől. Érintette mindazt, amit a kormányzat az utóbbi idők során tett a kézműiparosság és a kisiparosság megsegítése tekintetében. Hangsúlyozta, hogy a vezető tényezőknek ott kell lenniük s ott is vannak, ahol panasza és kívánalom hangzik el, mert csak így, közös erővel tehetünk meg mindent a felvilágosítás és a segítség érdekében. A panaszokat azonban minden esetben ketté kell választani. Erő és méltányosság csak abban az óhajban és követelésben van, amely tudja, hogy meddig mehet el a követelésben, mert a panaszok önzene nem vezetnek célhoz s az ilyen módon félrevezetett közvéleménnyel nem lehet sikert elérni. Régi dolog, hogy panaszkodni a legkönnyebb s sajnos igen sokszor kellett tapasztalni azt is, hogy olyanok voltak szélsőségesek a panaszkodásban, akiknek, ha higgadtan mérlegelték volna panaszukat, nem lett volna okuk az olyan nagyfokú panaszhangokra. A kormányzat megmáshatatlán elhatározása, hogy segít a bajokon s nem egy bajon már eddig is segített. Nem mondhatja senki a kereskedelmi kormányzatra, hogy amit eddig ígért, azt nem teljesítette, hiszen csak a közelmúltban sietett a magyar kisiparos társadalom támogatására, amely segítségnek üdvös és jótékony hatását éppen az iparos társadalom honorálta leginkább.

Kállay Miklós megvilágítása szerint a rég érvényben lévő és gyakorlatilag bevált kamarai rendszerek megbolygatása alapos megfontoltságot követel s ezt a kérdést természetesen, hogy csak az iparosság többségének kívánása szerint lehet megoldani.

A hitelprobiéma kielégítése is foglalkoztatja a kormányt. Bizonyosság erre, hogy a kereskedelemügyi miniszter éppen a kisiparosság érdekében helyezkedett annak idején arra az álláspontra, hogy az agrárságnak juttatott részt kihasították. A hitelfeltételek tekintetében a kormányzatnak az a feladása, hogy azokat könnyíteni kell, de vigyázni is szükséges, mert túlkönnnyű tőke és hitelfeltételekkel több kárt okozunk, mint amennyi hasznot érnek el. Példa erre a múlt évek nyakra-tőre való kölcsönigénylése, amikor egyes közületek könnyelmű hitelműveletekbe bocsátkoztak s ezáltal olyan terheket vállaltak magukra, amelyek most akcióképességüket és gazdasági prosperitáskat nem kis mértékben akadályozzák. A kisiparosság kívánalmainak megoldásánál is első helyen kell tekintetbe venni a jelenleg tapasztalható világgazdasági helyzetet, nem szabad tisztán parciális szemmel nézni azokat a gazdasági összefüggéseket, melyek az államok gazdasági életének meg-

nyilvánulásában a helyes irány megválasztását és a segítségi tempó mérvének megszabását a vezető körök megfontolt figyelmébe ajánlják. Ezek azok a gazdaságpolitikai principiumok, amiket Kállay államtitkár beszéde alapján úgy

az iparostársadalomnak, mint a nemzeti közvéleménynek szem elől tévesztene nem szabad akkor, amikor mindenki ebben az országban összefogott erővel munkálkodik azon, hogy a jelen nehézségeit átlábolhassa.

Szent Imre herceg és Szent István király ünnepe Budán.

Szent Imre herceg vasárnapi ünnepsége a Horthy Miklós-úton játszódott le. A város többi részére ráborult a vasárnapi munkaszünet csendje.

Az Imre herceg ünneplésére idősereglett idegenek tartják a város forgalmát, de feltűnően csak a fővonalakat látogatják. Az egyházi emberek, apácák felvonulása, a bajorok, tiroliak népies viseletei, a csoportosan vonuló külföldiek idegen beszéde felhívják az utcán járók figyelmét, pillanatokra meg is állnak, meg is illetődnek az emberek, de azután megindul a forgalom, tovább zúg, örvénylik az élet, az emberek rohannak a mindennapi kenyér után...

A Szent Imre herceg ünnepeiről minden pesti lap részletesen, színesen, az esemény jelentőségéhez és külső pompázatoságához méltóan beszámolt s bár ezrek és ezrek álltak körül az ünneplő egyházi és világi vezető embereket, igazi nyilvánosságot éppen ezek a lapok adtak az ünnepeknek.

A betűk a béke és szeretet igéit, az ártatlan ifjúság himnuszát hordozták szét az egész országban, az egész világon; a külföldi papi fejedelmek megilletődve nézték a magyar katolikuság öntudatos hithűségét, áldást kértek az egész országra, de gondosan kerültk minden szót, melyek nemzeti törekvéseinkre vonatkozhattak volna.

Ezt természetesnek találjuk, de való, hogy mindnyájan azzal a titkos reménnyel hallgattuk vagy olvastuk a beszédeket, hogy a mi igazságunkról mégis csak szó esik, ha valamilyen enyhe formában is.

Reméljük, hogy fehér asztal mellett, beszélgetés közben megtörténik mindaz, amit egyházi ünnepség keretében nem is várhattunk.

Reméljük, hogy az ifjú királyi herceg szelleme megértővé teszi a külföldiek lelkét és megerősíti a magyar ifjúság szellemét.

A mi fiatal intézményeinkben, különösen a cserkész és levelele intézményben Imre herceg lelke él: a béke és a szeretet, a testi-lelki tisztaság szelleme s kell, hogy ez intézmények vezetői annak megőrzéséről gondoskodjanak.

Esztünkbe jut itt egy kis történelmi, mely két évvel ezelőtti történet Csehszlovákiában.

Eperjes környékén, a hegyek között nyaraltak fiatal bajai gimnazisták, kik gyenge tüdőjüket erősítették a magas hegyek levegőjén.

Egy cseh százados villájában laktak a fiúk s cserkész módra önmagukról gondoskodtak. Volt köztük két egyetemi polgár és két nővér is s bár a telepen már kis furdólet is fejlődött, soha semmiféle mulatságban részt nem vettek, a fiúk közül egyik sem dohányzott, valamennyi absztinens volt; igényeiket a legkisebb mérvre csökkentették és minden szabad idejüket az erdőben való kirándulásokkal, a német és francia nyelvek fokozott gyakorlásával töltötték.

Ékeztük előtt elmondották csöndes imájukat s egy-egy cserkésztestvérny ismertetésével erősítették lelkük erköl-

csi fundamentumát.

— A cseh századosnak végre is feltűnt a magyar fiataltság példás magatartása s megkérdezte a leánytestvért, ki legidősebb volt köztük, hogy Magyarországon mindenütt így nevelik az ifjúságot?

Bűszkén erősítette meg a valót, hogy a mi fiatalságunk mind ilyen erkölcsi, lelki tisztaságban nevelkedik, hogy a cserkészmozgalomban elevenen él Szent Imre herceg emléke.

Fejcsóválva hallgatta a cseh százados s megjegyezte, hogy ilyen ifjúsággal aligha tud majd Csehszlovákia megbirkózni.

Hogy most apa és fiu, István király és Imre herceg ilyen közel kerültek egymáshoz talán István király bölcsessége, akaratereje, Imre herceg életének szépsége át fogják hatni egész közületünket, megihletik vezetőinket s talán megterem az új eszme, a nagy gondolat, mely uralkodó eszméje lesz az eljövendő új időknek; mely megalapozója lesz új, ezredéves történelmünknek.

(dryl.)

Nagy volt az érdeklődés a felszabadulási évfordulón rendezett babaszépségverseny iránt.

A felszabadulás évfordulóján rendezték meg Baján a Déri-kertben a ferencendi templom árnyékában a most már rendszeresített gyermekszépségversenyt, amely egyúttal a Stefánia Szövetség ifjúi fiókjának is propaganda volt.

A szépségversenynek az elmúlt hetek fanyar időjárása után bámulatatosan szép kánikulai meleg idő kedvezett s ez a magyarázata annak a tekintélyes számú érdeklődésnek, amely megnyilvánult a babaszépségverseny iránt. Mintegy 3-400 főnyi közönség jelent meg a babaszépségversenyen. A szülők viszont gyermektőlökocsikban csipkés fehérségben mintegy 90 főnyi másfél éves korig való apróságot sorakoztattak fel, akik közül kiválasztották a legszebbeket. Kár, hogy igen sokszülő nem vette figyelembe a rendezőség felhívását, hogy a gyermekszépségverseny pontosan három órakor kezdődik s így történt, hogy az elkésve érkező apróságot nem jöhettek vizsgálat alá.

A felvonultatott gyermekek — persze valamennyien a Stefánia Szövetség kebelébe tartozó anyák apróságai voltak — átlagos fejlődöttsége, egészsége kifogástalan volt, úgy hogy alig akadt kis gyermek, akit ne kellett volna díjazni; így is nagyon nehéz volt a díjazást végző bizottság szerepe, hogy a jövő gyönyörűségei ígéretei: a legapróbb emberpalánták közül ki tudják válogatni azt az övenötöt, akit mégis legjobban megérdemelték a díjazást.

A díjazást intéző bizottság tagjai voltak: dr. Vojnics Ferencné védnök, dr. Burtik Andor városi tisztviselő orvos, dr. Bayer László, a Stefánia-szövetségi fiók orvosa, dr. Nyiraty Dezsőné, Fűredy Lajosné, Szom-

mer Gézné, özv. Kunics Ferencné, B. Veress Ilona, Kovács Ilona és Scultétné.

A gyermekek ezüst érmet és kívánóság szerint oklevelet kaptak. Az ezüst érem kis ezüst láncra függ, az éremre rá van vésvé az 1930. augusztus 20-iki szépségverseny dátuma. Az oklevél viszont így nézett ki:

„Az Országos Stefánia Szövetség az Anyák és Csecsemők védelmére rendezett babakiállítás oklevele.

Kulisics Rózsa... hónapos baba 1930. év augusztus hó 20-án tartott babakiállításán részt vett és helyes gondozásáért dícséretben részesült.

Baja, 1930. augusztus 20-án.

Dr. Burtik Andor Keller
a védnökezet vezető az Országos Stefánia
főorvosa Szöv. közp. ügyv. ig

Dr. Gonczlik Kálmán
a Stefánia-szövetségi fiók elnöke.

Az okleveleket még aláírja dr. Vojnics Ferencné védnök, dr. Bayer László és özv. dr. Nyiraty Dezsőné, mint a bíráló bizottság tagjai. Az oklevelet az Országos Stefánia Szövetség központja bocsátotta rendelkezésre.

Ermeiket és oklevelet a következők kaptak:

Kulisics Rózsa, Varju Etelka, Dittrich Márta, Molnár Ilona, Kolompár Ferenc, Lévai Sándor, Virág István, Halász Károly, Benák Magda, Doszkocs Klára, Magyar Magda, Singer János, Polyakovics Aranka, Andics Ilona, Kiss Rózszi, Tamás Margit, Csiliics Erzsébet, Szikora István, Retkes Margit, Majoros István, Merekva Pál, Paucsek Aranka, Marótky Géza, Somos Éva, Somos Zsuzsa, Andrási József, Blahovics Ve-

Zeiss-Icon fényképezőgépek és eszközök gyári lerakata, továbbá az ajándékfényképezőgépek ingyen kaphatók a Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

ronka, Becker Magdolna, Gyurákovics Mária, Dodek Valéria, Jambrisák Róza, Katz Erzsébet, Karajkó József, Papp József, Köller Ferenc, Fülöp Piroska, Pallér Magda, Heiski Dezső, Rácz Lajos, Pécs Irénke, Netoleczky Kató, Nagy-Czirok Ibolya, Király Erzsé, Tóth Zoltán, Bakanek Béla, László József, Horváth László, Nagy Rózi, Hirt Anna, Engelmann Ella, Sindely Mária, Halter Janka, Nagy Ferenc, Novák Irma, Holczer Márton.

Az érmeiket már ki is osztották esztörtétkön délelőtt 11 óra tájt, az okleveleket azonban csak később fogják kiosztani, mert azokat alá kell írnia dr. Gonczlik Kálmán plébánosnak is, aki ez idő szerint nincs Baján és alá kell írnia dr. Vojnics Ferenckének, valamint a bíráló bizottság tagjainak is.

Mi csak elismeréssel adózhatunk a zsűri tagjainak, amiért azt az okos szociális szempontot követték, hogy elsősorban a sokgyermekes munkával elfoglalt családanyák egészséges, szépen fejlődő gyermekeinek ítéltek oda a díjakat.

Római epistolák.

II.

A monarchia római követségének elkobzott palotájában.

Róma, 1930 augusztus hó.

Róma költés közepén, a Capitólum alján fekszik az egyik legszebb római palota, a Piazza Venezia dísz, a Palazzo Venezia. Az ötszáz éves palota úgy áll az előtte elrohanó autók és egyéb modern járművek tömkelegében, mint egy hatalmas darab középkor. Valami misztikus, titokzatos érzés fogja el az embert, mikor szembenáll vele. Nagy kapuja, régi ablakai, renaissance stílusú, a sarkán emelkedő torony önkénytelenül egy kondottiero-félszket jut-tat kifejezésre.

Ez a palota minket magyarokat nagyon közelről érdekelt, mert itt székelt a háború előtt az osztrák-magyar követség. Már a mód is érdekes, ahogy Ausztria rátette kezét erre az épületre. IV. Pál pápa 1564-ben Velencének ajándékozta. Mikor azután Velence Habsburg birtokká vált, a palota is osztrák tulajdonná lett és az akkor hatalmas, erős nagyhatalom, amelynek császára a lombard-velencei királyságnak is ura volt, ebbe helyezte diplomáciai képviselőjének székhelyét.

Hát még ha ezek a falak mesélni tudnának és elmondhatnák mindazt, ami közöttük történt. Ezek mögött az ablakok mögött figyelte Bécs féltékenyen, hogyan csuszik ki lába alól lassan az olasz föld és hogyan keletre az Appenini-félszigeten egy új hatalom és hogyan nyújtja ki fenyegetően kezét az Adige vidékére, Dél-Itáliára, majd Isztria és Görz felé. A diplomáciai mesterkedések hiába valóknak bizonyultak, Itália ugyan kibékült kénytelen-kelletlen legnagyobb ellenfelével, Ausztriával, mikor a múlt század vége felé a Németország felé tapogatózó olasz követnek Bismarck azt felelte, hogy az ut Berlinbe Bécsen át vezet, de ez a kibékülés sohasem volt őszinte. 1914. augusztusától 1915. májusáig itt folyt a legkeményebb munka. Hiszen, amint tudjuk, arról volt szó, hogy Rómát, ha már vállalt kötelességének nem akar eleget tenni, legalább a semlegesség álláspontján tartsák. Csakhogy San Giuliano marchese az akkori olasz

külgyminiszter, majd pedig báró Sonnino későbbi külgyminiszter olyan követelésekkel állott elő, melyeknek teljesítése lehetetlenség volt. Hiába indította utnak II. Vilmos Bülow herceget, kinek olasz összeköttetései közismertek voltak, különvontattal az örök városba, nem használt. Hiába váltották le hirtelen a monarchia római követét: báró Macchiót és küldték helyette Rómába Mérey Kajetánt, mindez későn jött és a közelgő fenyegető végzetet nem tudta elhárítani.

Olaszország éppen akkor, amikor Mackensen ügyi Ivangorod felé közeledtek, felmondta a hármasszövetségi szerződést és hadat üzent. Ez a palota látta mindezt lefelől. Tanuja volt a végsőkig tartó küzdelemnek, a harcoknak, mely már nem is a semlegességért, hanem a hadüzenet eltolásáért folyt. Idő kellett volna legalább, míg az oroszokat hadaink térdre kényszerítik.

Ma Ausztria-Magyarország nincs többé. De a Palazzo Venezia mégsem vesztette el jelentőségét. A nagykapu előtt jobbról-balról egy-egy fekete inges áll szuronyos puskával. Fenn az első emeleten pedig dolgozik egy geniális ember, akinek Olaszország többet köszönhet, mint bárki másnak Cavouron kívül. Csak a szerepek változtak meg, a történet ma is ugyanaz. Azelőtt Ausztria legnagyobb gondjai laktak a palotában, ma a Duce figyelő aggódva a határain terpeszkedő hatalmakat, Franciaországot, Jugoszláviát, Németországot. Ide futnak össze az egész világból a schiffirozott diplomáciai táviratok és beszámolóik és innen indulnak utnak a Duce új direktívái az olasz diplomácia számára. Hol Ausztria, hol Oroszország, hol a Balkán keleti államai érzik meg a Palazzo Venezia vezetőjének hatását. Bámulatos ügyességgel, boszorkányos gyorsasággal sorakoztatja Itália mellé az elégedetlen nemzeteket. Ez a palota ennek az olasz risorgimentónak is tanuja. És fog látni minden valószínűség szerint még sok mindent. Jót, rosszat, hatalmasabb, vagy gyengébb Olaszországot, lángokban álló Európát, vagy Európai Egyesült Államokat? A feleletet meg fogja adni az idő. Benito Mussolini új kormányoz most a Palazzo Chigi-ből, mint a történelmi akarat... minden szava rinascimentója az elkövetkezendő eseményeknek, praeludiuma a fegyveres jövőnek.

(u. e.)

Tekeverseny a Tóth Kálmán Kaszinóban.

Jeleztük már, hogy a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó a felszabadulás évfordulóján rendezett ünnepélyek keretében bonyolította le az 1930. évi teke (kugli) versenyt. A verseny eredménye a következő:

1. Tényi Mátyás detektív: jutalma 1 ezüst cigareta tárcá volt. 2. Matkovics Mihály: 3 m szövetet kapott. 3. Ezsől Mihály: 1 tintás készletet nyert. 4. Betsch Elemér: egy ezüstözött dohányszelencével díjazták. 5. Fülöp Elemér, aki ébresztő órát kapott. 6. Pukli Ferenc, egy alpacca cigarettatárcát nyert. 7. Bóné Endre ügyvéd, aki ugyancsak egy alpacca cigarettatárcát nyert. 8. Szélig Gyula, 4 db Ultrareform üveggel jutalmazták. 9. Gebhardt Jenő, 10 Messik Béla nyug. százados, 1-1 aranyozott kézelőgombot nyertek. 11. Ruppert Lajos, egy vizes készletet nyert.

12. Regős Károly detektív, jutalma egy boros készlet. 13. Fogt Ferenc, aki egy ezüst ceruzát kapott. 14. Kovács Sándor tanító, 15. Harnos Sándor, mindkettőn 1-1 ezüst cigareta szopókát nyertek. 16. Horváth Vilmos, aki 2 db. hamutartót kapott.

A versenyt családias jellegű társas

vacsora követte. A vacsora során Amaler Antal nyug. tanítóképzőintézeti főigazgató, kaszinói elnök szólt fel s megemlékezett a megszállás szenvedéseiről. A vacsora után reggel 7 óráig tartó tánc következett, amelyben 50-60 személy vett rész emelkedett hangulatban.

32 növendéke lesz a szeptemberben megnyíló új típusu (gyógypedagógiai) kisegítő iskolának. A beszédhibások bajai iskolája.

Régóta kopog bebocsátásért a tanügy ajtaján e feladat, megoldására azonban Baján csak most történetelt meg az első próbálkozás. Tagadhatatlanul elsőrendű kötelességünk tőlünk telhetőleg segítségére sietni azon embertársainknak, akik akár szerzői hiba következtében, akár rossz szokás, vagy a környezet hatása alatt rosszul, hibásan beszélnek és ezzel e boldogulásért vívott nagy versenyben legfőbbnyire lemaradnak, amellyel pedig nem egyszer céltáblái rövid látású emberek maró-fájó gyonyolódásának. Elsősorban érdeke e kérdés felkarolása a bajban leledzőknek önmaguknak, szüleiknek, az iskolának, de kétségtelenül nyer megoldásával az egész társadalom.

E gondolatok vezették Rusztek Károly kir. tanfelügyelőt, midőn ezernyi elfoglaltságában is arra időt, módot és alkalmat talált, hogy életre keltsse a beszédhibások s gyenge tehetségűek iskoláját, amelybe való felvételtől nem fogja visszatartani az álszemérem és elfogódottság a szülőket, hogy fiaikat beírassák, mert ebben az iskolában a hivatás és ügyszeretet révén szívvel-lellekkel kapcsolódnak be a munkába a tanerők.

A gyógypedagógiai intézetek mintájára Baján a város az idén tavasszal tervbevette egy ugynevezett előkészítő kisegítő iskola felállítását, amelyben a testi hibákban fogyatkozóik és gyenge tehetségűek nyernének oktatást.

— Az iskola felállítása most már bizonyos, — informálta dr. Puskás Dezső helyettes polgármester az elmúlt napokban a pénzügyi bizottság tagjait.

— A kultuszminiszter értesítette Baja városát, hogy a kisegítő iskola részére a tanítóképző intézetben utal ki egy osztályt, hogy ott és abban folyjék az előadás. A tanerőt: egy tanítónőt a kultuszminisztérium küld. Ennek a tanerőnek, — mert a gyógypedagógiai kurzust hallgatta 3 évig, — a fizetése egy osztállyal magasabb. A kultuszminiszteri leirat közli a várossal, hogy a XI és X. fizetési osztálykülönbözötet a városnak kell vállalnia, valamint a városnak kell a kisegítő iskola — egy osztálya felszerelését is adnia, amit a város cirka 500 pengőben kontemplál. Ezen újabb terhek ellen, amik a jövő évi költségvetésben szerepelnek először, — a város nem bír védekezni, a vallás-és közoktatásügyi miniszter egyszerűen előírta a város részére ezt a tehervállalást.

A kisegítő iskolának 32 növendéke

lesz. Ez a létszám igen magas, mintha más normális iskoláról volna szó s egy tanerő kevés lesz a tanításhoz, úgy hogy újabb tanerő alkalmazása válik rövidesen szükségessé.

Ezek után bizonyos az, hogy az ezen fontos kérdésben megtett első lépések után csakugyan megnyílik az intézet s hogy a megindulás egy későbbi járható szép cél felé vezető utnak lesz első egyengetése s meghozza az elgondolás diadalát.

Hogy kik lesznek ennek az iskolának a növendékei? A nagyothalló, orrhibás, dadogó, selypítő, pöszbezedő és gyenge tehetségű gyermekek, akik nem bírják az iramot azon tanulótársaikkal, akik nem szenvednek semmi ilyesféle hibában.

Ezért kellett felállítani részükre ezt a kisegítő iskolát.

A kisegítő iskola egy hét múlva: szeptember elején megnyílik a bajai állami tanítóképző intézetben, amely intézet a kultuszminiszter korá bi rendelkezésére a gyenge, korlátozott tehetségű és fogyatékos értelmi fejlettségű tanköteles gyermekek tanítására egy emeleti helyiséget enged át. Az oktatást a kultuszminiszter által Bajára kirendelt gyógypedagógiai tanár végzi.

Magyar Hét.

Az ország kereskedelmi és iparkamarái, valamint az összes országos jellegű gyáripari, kézművesipari és kereskedelmi érdekképviseletek elhatározták, hogy a magyar ipari és mezőgazdasági termékek népszerűsítése érdekében 1930 október 18—26-ig országos jellegű „Magyar Hetet” rendeznek.

A Magyar Hét célját három gondolat jellemzi:

Bemutatni az ország lakosságának, mit termel a magyar gyári és kézműipar, valamint a magyar mezőgazdaság.

Meggyőzni a közönséget a magyar ipari és mezőgazdasági termékek versenyképességéről s így

rábírni a vevőközönséget, hogy elejtve a külföldi árukkal szemben tapasztalt, ma már indokolatlan előszeretét, ezenül fokozottabb mértékben keresse és vásárolja a magyar gyártmányú árukat és terményeket.

E cél elérése országos érdek, de érdeke minden egyes magyar embernek is, legelső sorban minden magyar kereskedőnek és iparosnak.

Városunkban a Magyar Hét meg-

Szebb lesz, mint volt ujkorában.

Kopottas

színes cipőjét

ne dobja el,

mert 150 fillérért teljesen jóállás mellett

újja festem

a legdivatosabb színekből váiaszthat.

Modern géppel 1 órán belül elkészítem.

Stellner Zsigmond

cipőkereskedő Baja, Vörösmarty M.-u. 1. szám.

Telefon: 287.

Kívánatra elküldök érte. A szín tartósságáért szavatolok.

Elkészítés után hazaküldöm. Nem kopik és nem töredézik.

Bécsi gázgyári diókoksz

Pécsi tojásszén (bulett)

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

rendezésének feladatát a szegedi kereskedelmi és iparkamara felkérésére a kereskedelmi egyesületek és az iparosok érdekképviselete vállalták és a szervező bizottság megalakítására a szükséges lépéseket már megtették.

HIREK.

Temetés. Tegnap, csütörtökön délután fél öt órakor temették el a Petőfi utca 28. szám alatti gyászszobából Gebhardt Dezsőné, aki egy légycsípés áldozata lett. Még június 30-án csipette meg a légy s azóta irtózatossá kinoktatott ki, míg augusztus 19-én győtrő szenvedéscitől, amiket az általános vérméregzés okozott, megváltotta a halál. A temetés iránt óriási részvét nyilvánult meg. A temetésen megjelent a Bajai Daloskör, a Tóth Kálmán Polgári Kaszinó és az Ipartestület, valamint minden társadalmi egyesület testületileg. A dalárda úgy a háznál, mint a temetőben gyászdalokat énekelt.

Kaphatnak már inzultát a cukorbaraj köztestviselők. Klinikákon, kórházakban eddig az Országos Testviselői Betegsegélyezési Alap terhére orvosok nem rendelhettek inzultát, mert a gyógyszer rendkívül drága. Most Vass József dr. népjóléti miniszter rendeletet adott ki, amelyben bizonyos megszorításokkal megengedi az inzultát az Országos Testviselői Betegsegélyező Alap terhére való rendelését, annak előrebocsátásával, hogy az inzultát a cukorbaraj gyógyítása terén bizonyos esetekben teljesen nélkülözhetetlen. A miniszter ezért hozzájárul ahhoz, hogy ez a most még igen drága gyógyszer, megokolt esetekben az igényjogosult állami testviselőkre részére az Alap terhére is rendelhető legyen olyképpen, hogy a szabályszerű engedély alapján kiszolgáltató gyógyszer árának 50 százalékát az Alap, 50 százalékát pedig az igénybevevő téríti meg a gyógyszert kiszolgáltató gyógyszerárának.

Marólugot ivott egy kislány. Tegnap, csütörtökön délután 4 óra tájt Marunovics Anna 4 éves kislány születésnapján, Ujor 24 szám alatti lakásán véletlenül lügköldökhöz jutott és ivott belőle. A szülők akkor vették észre a tragikus balesetet, mikor a kislány már nagyon rosszul lett. Kihívták az esethez azonnal a mentőket is, akik dr. Fodor László mentőorvossal vonultak ki. Első segélynyújtás után a kórházba szállították a szülői vétkes gondatlanság ezen csöppnyi áldozatát.

Kedvezmény a vadállomány felhívására. A földművelésügyi miniszter közreterveletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a vadállomány felhívására érdekében a vadászterületek támogatására szorult bérliednek és tulajdonosainak kedvezményes áru mezei nyulat, fácánt és foglyot juttat. Miután a kedvezményes áru vadjuttatás célja kizárólag a szerény anyagi helyzetű bérlied és tulajdonosok támogatása s miután az élővad csak kis mennyiségben fog rendelkezésre állani, a nagyobb birtokosok, valamint azok, akiknek módjukban áll a vérfelújításra szolgáló vadat a rendszeres forgalmi áron, vagy csere útján beszerezni, nem részesedhetnek a kedvezményes akcióban. Az igényléseket az alispáni hivataloknál kell bejelenteni.

Megölte az akáciúské. Urtauber János bácsalmási lakos Éva nevű 11 éves leánya két héttel ezelőtt akáci-

tüskébe lépett. A szúrás nyomán egyre növekvő fájdalmak léptek fel, orvost hívták a kislányhoz, de már késő volt, mert vérméregzéssel kapcsolatos farkasgörcs (tetanus) megölte.

Három évi börtönrre ítélték Jegess József volt bajai újságíró. A szabadkai jugoszláv törvényszék kedden tárgyalta le Jegess József újságíró, a Független Magyarország hét év előtti felelős szerkesztőjének bűnpörét. Jegess az idén februárban áttévedt jugoszláv területre, ahol a szerbek elfogták és börtönbe zárták. Jegess a szabadkai szerb államügyészség kémeke-déssel és felségérettéssel vádolta, mert a Felső-Bácska múlt év nov. 29-iki számában Sándor királyról „tisztetetlen” hangon írt. Miután Jegess nem optált s mert jugoszláv területen született, azért lefolytatták ellene az eljárást s mindkét vádpontban bűnösnek mondván ki 3 évi börtönrre ítélt. Jegess József és az ügyész is felebbezett. Az ítélet nagy feltűnést keltett Szabadkán.

Megrendszabályozzák a vám-örlést. A kormány rendelettel szabályozta az örlési vám kérdését, ugyanis Kállay Miklós kereskedelmi államtitkár a leghatározottabban kijelentette: A megjelent rendelet szerint az örlési vám százaléka nem lehet magasabb, mint volt 1930 március 1-én, maximálisan azonban 12 százalék és 2 százalék pórlás. Ahol március 1 előtt ennél magasabb volt a százalék, ott ez a maximum lesz alkalmazandó, másutt mindenütt annyi százalék, amennyi március 1-én volt. Vidékünkön eszerint 10 százalék körül fog mozogni az örlési vám, minthogy március 1-én is annyi volt. Ezzel a limitálással a vámszázlék körül támadt panaszok remélhetőleg elcsitulnak.

Ipari munkások jutalmazása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr pályázatot hirdet olyan ipari munkások 100-100 pengővel és oklevéllel való kitüntetésre, akik legalább 25 év óta megszakítás nélkül állanak ugyanazon munkaadó szolgálatában. A pályázni kívánók munkásoknak munkakönyvük és erkölcsi bizonyítványuk mellett csatolni kell munkaadójuk bizonyítványát, melyben azt is igazolni kell, hogy a pályázó különösen a forradalom utáni időkben nemzethűségi szempontból megbízható magatartást tanúsított. A pályázatot szeptember 1-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál kell benyújtani a bajai ipartestület útján, ahol a hivatalos órák alatt minden az ügyre vonatkozó információ is beszerezhető.

Közgazdaság.

Külföldi érdeklődés a magyar szőlő és bor iránt.

Hollandia részéről nagyobb érdeklődés indult meg a magyar szőlő és bor kivitele iránt. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete felhívást intézett a bortermelelő gazdákhöz olyan irányban, hogy jeleljék be a hollandiai exportra alkalmas ó borkészleteket. Erre a felhívásra a szőlősgazdák részéről tömegesen érkeztek bejelentések. Kisebb tételekben jelentős mennyiségű bort jelentettek be az export céljaira. A Szőlősgazdák Egyesületének megbízottja most Hollandiában tárgyal a kivitelről. Más megbízottak Morvaországban és Németországban járnak a kivitel megszervezése érdekében. Egyébként pedig

Annyit kap, amennyit vásárol,

50 kg-os plombált zsákokban vesz

la gázgyári diókokszot, tojásszenet, porosz-szenet, aprított tűzifát, kovács-szenet, retorta bükkfaszenet

a legolcsóbb árakon, kedvező részletfizetés mellett.

VIDOR JÓZSEF és FIJA

szénnagykereskedők bajai kirendeltségénél.

Telefon 266.

Szent István-tér 7.

Telefon 266.

a hazai borsipiac jelenleg meglehetősen élénk. Tavalyi borsokból csak kisebb eladó készletek vannak.

Rádió

Péntek, augusztus 22

- 3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
  - 4:00: Virágoskert meseóra.
  - 4:45: Pontos időjelzés, időjárás jelentés, hírek.
  - 5:10: vitéz dr. Málnássy Ödön előadása
  - 5:40: Parádi Jóska és cigányzenekarának hangversenye.
  - 6:15: Képek a magyar irodalom multjából.
  - 7:15: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye.
  - 8:15: Békffy-est a Studióból.
  - 9:10: Lőversenyeredmények.
  - 9:15: Hangverseny.
  - 10:30: Emlékezés Lenau-ra halálának 100-ik évfordulójára alkalmából. Utána: Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye.
- TELEFONHIRMONDO: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Mátyás király-tér 10. szám alatt

egy 3 szobás lakás

(Dr. Móder-féle)

előszobával és összes mellékhelyiségekkel, valamint egy

üzlethelyiség,

mely áll egy utcai és egy udvari helyiségből, a zonnali beültetéssel

k-i-a-d-ó.

Érdeklődni lehet: Herschkovits Izidornál, Nagybaracska. Telefon 7. A kulcs dr. Sándor Imre ügyvéd urnál van.

Értesítés!

Értesitem a n. é. közönséget és jó barátainkat, hogy 5 napi távollét után üzletem vezetését újra átvettem és a konyhát, úgy mind eddig is, anyámmal együtt vezetem. Amikor ezt a mélyen tisztelt közönséggel tudatom, igérem egyuttal, hogy a legjobb dolgokat sütöm és főzöm. A legolcsóbb árakban elvállalok eljegyzéseket és kereszteléseket. Tekintse meg kirakatunkat.

Kiváló tisztelettel

Goldberger Sándor

Prohászka-utca 3.

PRIMA

gázgyári diókoksz, porosz diókoksz és porosz szobafűtési szenet

nagyban és kicsinyben
leplombált zsákokban

a legelőnyösebb árban, kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Grünhut és Társa

BAJA Telefon: 160.
111.
234.

U-R-A-N-I-A

Augusztus hó 23-án, szombaton d. u. 6 és este fél 9 órai kezdettel

Észak csillaga

Byrd, Amundsen és Nobile észkarsarki expedíciójának felvételi filmen.

Féltékeny bohóc

Filmszkecs 2 film és 2 szinpadt részben, a legújabb slágerek, tréfák, dalok.

WARIETÉ SZERELEM

Gyönyörű filmregény 8 felvonásban.

Kedvező idő esetén az esti előadás a kertben.

1930. augusztus hó 24-én vasárnap d. u. fél 4, 6 és este fél 9 órakor.

Ferkó és a kis kutyus

burleszk vígjáték.

Halálvonat

drama 8 felvonásban.

KÓBOR JANCSI személyes fellépéssel

Féltékeny bohóc.

Filmszkecs 2 szinpadt és 2 filmáeszenben. Teljesen új műsor.

ETERNIT anyag eladási és tetőfedési vállalat.

ETERNIT
PALA CSÖVEK
Kéménytoldók
Zománclapok.

FIGYELEMBE AJÁNLJUK: hogy a régi cseréptetőzetek széleit és gerincét az általunk alkalmazott módszer szerint valódi Eternit palával szegélyezzük. Ez olcsó, szép és feltétlenül viharálló. Nem kell meszhabarcossal ragasztani. Javítgatási költség többé nincs!

CSAK „Eternit” VÉDSZOVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHKEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33; GYÁR: NYERGESÚJFALU.

ETERNIT
hullámlemez fedések, vízmentesítő falburkolások.

TUDOMÁSUL ADJUK: hogy beázó, rossz háztetőknél felelősség mellett javítását és átfedését olcsón vállaltjuk.

Érdeklődőknek díjmentesen és készséggel állunk rendelkezésére.

Nádfedelű házak átfedését Eternittel
olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett vállaltjuk.

BAJA, BUDAPESTI-UT TELEFON 290

ETERNIT UDVAR

„CSEPEL” kerékpárok főlerakata

B S A Sarolea motorkerékpárok varrógépek — számológépek.
REMINGTON írógépek.
Fegyver-, lőszer-, löporárusítás.
Szakszerű javítóműhely.

Horváth Vilmos
BAJA, VÖRÖSMARTY UTCA 6. SZ.

Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabil-motor-tulajdonosok figyelmébe!

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puchmüvek R. T. Hupmobile, Steyrmüvek, Norton, Ford, Indián, Ariel-Morgan-Velocette, Magyarország vezérképviselei is a felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen küld a „Wing Oil” Bja és környéke képviselője

Fränkel Ignác, Baja
Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz. Raktár.

Saját gyártmányu
lőszerpaszirsziták, paszirtknők
olcsón kapható
UTRYNÁL.
Erzsébet kir.né-u. 38. Tel 280.

Baján a Belvárosban, Pázmány utca, az Ertl félé kert mellett újonnan épült, adómentes, 3 szobás
családi ház
hall és összes mellékkeliségekkel együtt szabad kézből eladó.
Bővebb értesítést Mikolczky Ferenc, Petőfi Sándor-utca 43.

1819—1930. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a bajai kir. járásbíróságnak 1929 évi P 8040, 8429, 8473, 8428. számú végzése következtében dr. Schubert Ignác bpesti lakos ügyvéd által képviselt Fischer Testvérek, Könyvesi és Pollák bpesti, Hrusovszky Mihály újpest lakosok javára 50 P, 50 P, 100 P és 100 pengő s jár. erejéig 1930. évi február hó 4 én fogantatott kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1300 pengőre becsült következő ingóságok u. m.: házbútorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbíróság 1930 évi Pk. 12048 számú végzése folytán 50 P, 50 P, 100 P és 100 pengő tőkekötveletés, ennek 1929. évi november hó 30. napjától járó 10 százalékos kamatai, 1/2 százalékos váltódíj s eddig összesen 110 P 08 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Baján, Kossuth L.-u. 11. sz. d. e. 10 órákor és Árpád u. 17. sz. alatt leendő megtartására 1930 évi augusztus hó 27. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Baja, 1930. évi augusztus hó 5. napján.

Szegő József
kir. jbir. végrehajtó.

A SINGER VARRÓGÉPEK
més a LEGJOBBAK!
Tanuló felvételik
a Corvin-nyomdában

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Hecht-féle

Szigeti Vendéglőt

átvettem, ahol továbbra is a legkitűnőbb halpap ikással s italokkal állók vendégeim rendelkezésére. Halpaprikás minden időben kapható, de telefonon előre is megrendelhető. Hívős idő esetén a belső termék állnak a közönség rendelkezésére.

A zenét HORVÁTH SÁNDOR bajai cigányprimás és elsőrendű zenekara szolgáltatja.

Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását s maradok tisztelettel

Ernyes István
szigeti vendéglős.

Aug. 18-tól aug. 25-ig.
reggel fél 8 óráig

Lovassy Ödön és Dr. Geiringer János

szegedi szolgálatot.

az ügyeleti gyógyszerészár vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olcsón kapható

Utry Pál Fiai
Telefon 280. Alapítás 1895

Bérletet

keresek 100—200 holdast, tanyával és lakóházzal. Lehetőleg Baja környékén. Cim a kiadóhivatalban.

- Lerakatok:
- Wildmann Kálmán, Dezső Gara.
  - Liebhauser Lőrinc Vaskút.
  - Erdős István Érsekcsanád.
  - Kálmár Sámuel Nemesnádudvar.
  - Wittner Márton Bácsbokod.
  - Kovács János Bátmonostor.

A valódi Hatschek-féle
Eternit
Pala és cső
Könnyű, törhetetlen, fagy- és tűzmentes.
Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,
Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.